

УДК 658.5

Бойко О.Б.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЧНО-ФІНАНСОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Boyko O.

INFORMATION TECHNOLOGIES IN ECONOMIC AND FINANCIAL ACTIVITIES OF SERVICE ENTERPRISES

Поняття "інформаційна технологія" сформувалося у ХХ ст. в процесі становлення інформатики. Особливістю інформаційних технологій є те, що в них як предметом так і продуктом праці є інформація, а знаряддями праці – засоби обчислювальної техніки та зв'язку. Інформаційна технологія як наука про виробництво інформації виникла тому, що інформація стала розглядатися як повністю реальний виробничий ресурс поряд з іншими матеріальними ресурсами.

Тобто, під інформаційною технологією розуміють систему методів і способів пошуку, збору, накопичення, зберігання і обробки інформації на основі застосування обчислювальної техніки.

Вплив інформаційних технологій на кожен аспект людської діяльності став дуже величезним, оскільки інструменти інформаційних технологій продовжують переосмислювати та реструктурувати суспільство. Тому очевидно, що їх вплив на світову економіку є величезним, оскільки він переосмислив світову економічну концепцію. Вплив промислової революції та багато попередніх технологій не можна порівняти з впливом інформаційної революції.

Сфера економіки та фінансів є концептуально інформаційною областю, де інформація є складною, величезною за обсягом і сама по собі складає дуже цінний бізнес-продукт.

Обсяги цінної інформації виробляється у всьому світі щодня, але її обробка складає важке і трудомістке завдання. Ефективні механізми фільтрації, пошуку та перегляду потрібної інформації є найбільш цінними і релевантними для бізнесу. Економічне і фінансове співтовариство є основним розпорядником інформаційних технологій на підприємствах. Нові веб-технології сприяють відходу від монолітних документів до появи нових контентних продуктів, які відповідають різним цілям і споживачам і забезпечують більш ефективну капіталізацію і повторне використання створеного вмісту.

У компанії, на підприємстві певна кількість співробітників щодня генерують широкий спектр цінної економічної та фінансової інформації, включаючи економічний, ринковий, банківський та фінансовий аналізи. Для різних типів інформації, створеної в організації, використовується низка користувальницьких веб-систем керування вмістом. Вони підтримують користувача в створенні, редагуванні та публікації цих даних. Згенерована інформація вводиться в база даних компанії, яка живить автоматично веб-сайти та системи прийняття рішень.

Комп'ютерна інформаційна система підприємства включає сукупність економіко-математичних методів і моделей, технічних, програмних, технологічних засобів і рішень, а також спеціалістів, призначена для обробки інформації і прийняття управлінських рішень. Оскільки система є складною і багатофункціональною, вона може бути класифікована за різними ознаками: рівнем управління (вищий, середній, оперативний); видом керованого ресурсу (матеріальні, трудові, фінансові й інформаційні ресурси);

сферою застосування (банківські інформаційні системи, статистичні, податкові, бухгалтерські, фондового ринку, страхові тощо); функціями і стадіями управління. Комп'ютерна інформаційна система підприємства безпосередньо впливає на планування і прийняття управлінських рішень, номенклатуру і технологію виготовлення та реалізацію товарів і послуг.

Центральною ланкою комп'ютерної інформаційної системи підприємства є бухгалтерська інформаційна система, де хронологічно і систематично накопичуються і оброблюються дані, пов'язані з обліком, контролем, плануванням, аналізом і регулюванням. На основі цих даних формується інформація про роботу підприємства, порівнюються фактичні показники і нормативні, формулюються глобальні і локальні напрями діяльності, розроблюються пропозиції по встановленню причин відхилень і коригуванню результатів, здійснюється прогнозування ефективності політики управління підприємством.

На великих підприємствах використовуються декілька концепцій комп'ютерних інформаційних систем:

- управління ресурсами підприємства;
- управління логістикою;
- управління даними виробництва;
- автоматизованого проектування та технологічної підготовки виробництва;
- документообігу;
- бухгалтерського обліку;
- електронної комерції;
- спеціалізовані програмні продукти для вирішення інших задач.

Для управління економічно-фінансовою діяльністю служить система бухгалтерського обліку. Головною метою функціонування бухгалтерської інформаційної системи на підприємстві є забезпечення керівництва підприємства фінансовою інформацією для прийняття обґрунтованих рішень при виборі альтернативних варіантів використання обмежених ресурсів.

Деякі підприємства також створюють економічну інформаційну систему, яка складається із взаємопов'язаних підсистем, які забезпечують управлінський апарат необхідною інформацією. При цьому бухгалтерська підсистема є найважливішою, так як виконує провідну роль в управлінні потоком інформації про стан об'єкта управління, напрямку його надходження в усі підрозділи підприємства, а також зацікавленим особам поза ними. Бухгалтерські інформаційні системи представляють бухгалтерську інформацію, що відображає повну картину господарської діяльності підприємства.

У сучасну епоху глобалізації комп'ютерні інформаційні технології є основними секторами, які стимулюють економічний розвиток. Це забезпечує технічний розвиток глобальної комунікації, технології виробництва та сприяє економічному зростанню. Багато видів економічної діяльності, включаючи міжнародну торгівлю та прямі іноземні інвестиції, передусім залежать від різноманітних сучасних підходів до інформаційних технологій.

Звичайно, проводяться дискусії серед економістів про економічну ефективності широкого застосування інформаційних технологій на різних підприємствах. Хоча продуктивність праці, звичайно, є одним із часто використовуваних критеріїв, керівники також використовують такі показники, як прибутковість, частка ринку, маржа, різноманітність і якість продукції як виправдання інвестицій в ІТ-системи.

Інформаційні технології вже змінили вигляд багатьох видів діяльності в організаційній, економічній та суспільній сферах і мають великі перспективи для майбутнього розвитку. Інформаційні технології та економічний розвиток збирає визначальні дослідження впливу інформаційних технологій на такі сфери, як політика, освіта, соціологія та торгівля.